

שולחן עמוס כל טוב, ומוני ומדי, והפכו ביניים לזוג ישראלי, סוערים את לבם עם השקל המופת ועם יתר השקפים. אחרי עושה את העירייה המסך, וכפוף קטע גם גניש קפה ובלקאווא. אחרי כך שוב יורדת התיקיה, ועל שולחן העץ מונחת מרי, עירומה. היא שולחת די אל פי ערוותה, ומזיאה משם פרוסת לחם. השולחן מתרומם בחורה, והקלח מומן לטפס מתוך הבונקר למעלה, אל אורגיה ישראלית, הפינאלה של ההצגה, עם שירי מולדת שוקרעים את עור התוף ואנשים שמענישים את עצמם באופנים שונים ומשונים. קשה לתאר במילים את כל מה שקורה שם. גם לא בטוח שבפעם אחת אפשר לקלוט את כל הרקיות והרברים. ההצגה משתפת בתחרות, אבל זה רק משיקולים כלכליים. מסיבות שונות, התמיכה במקבלות ההצגה המתחרות גרולה מאלו שנוכחות לזן ההצגות האחרות. את הקבלות האחרים על משקלו האמנותי של התיאטרון, כבר קיבלו חברי המרכז בעבר.

### סיפורים שסיפרי את אבי ענ

### הסירה המשפחית

לפני שלוש שנים החלה הקבוצה לאסוף חומרי היסטוריה ומגשרת הזמנית להתליך התיאטרון הארטו קיבלה את השם "סיפורים שלא סיפר לי אבי על הסירה המשפחית". חודי מעין, הבימאי ומנהל המרכז, ישב מול כל שחקן לחוד, ותיחקר והשתלשלות הענף המשפחתי. "הלכנו מן המרכז אל האל מוכר. עברנו בהשפעת זכרונות וזר שני בחיק העיר העתיקה, אבל לקחנו אל תניס אחר שהוא פועל יוצא של ההצגה הקודמת, עם הניסיון, השכיחות וההתפתחות שעברנו. אם 'זכרונות' ספילה כאינדיבידואל, כפרט כסיפור חיי האיש של השחקן והוא אלו המיקרוקוסמוס, הפעם פנינו לעניין הקיבוצי, דרילמה הקולקטיבית. איך עם שלם מתעצב בתוצאה מכך, כל מה שאנחנו יודעים על מה שקרה, בו כבר, גורנו לעצמנו גיוריה של ומי 1936 ועד היום.

בתוך התחקר צפר הרבה דברים שקשורים לתרבות ושניהם, ולא לא לא התקיימו למוקד, שהוא הנחית יסוד. היה עם יזרעו עד השואה, וישנו עם יזרעו מתרחש במדינת ישראל שחוקמה לאחר השואה. כל מה שבא אחר כך הוא מצד לוחי של זה, איך מתיישב אורח א' לאורח ב', התנהגות הישראלית בחול, תלונות היאווה שלנו, התכונות בעיתונים, מערכות הנינון. הכל פועל יוצא של אותה טראומה, בין שהיא לירי ביטוי בצורה ישירה ובין בצורה ערובה מאוד. כשהתיישבנו בתוך הגיור, התחילו לברוק את הימיקה איך מתקיים פולחן של מצד של השארית הטראומה על כנה. ויש כאן בעיה: מוצד שאחר הרבה טוב ביותר הוא להתייחס, ומצד שני צריך ללמוד לקח. טסינו להתייחס לכל מפעל להתנחלות, ככל הרמות, טסינו מערכת הינון, להיכנס לניצולי שואה הביניה לכל אחד מאיתנו יש את העובדה הזאת, והתוצאה המרכזית הישירה היא, שבכל אטון הכי קטן משהו מאוד יסורי מתערער בנו. הערוץ שלנו מתכנת אותו ישר לשם."

במקביל לאיסוף החומר, התחילו לבנות את האתר. "האתר הוא כל הכביעות שבנו הסמוכנו מרגע שנולדנו ועד היום. השער, העליים, המסדרונות, הנט, העדים המתכוננים מן התיקיה. כל הטקסטים הם דימוי רי מרכזי לסיטואציה שבה את חיים וככה נבנה האתר. כשמתנקט את הפולחן מהטראומה, נוצר טקס חדש. שבמתנקט את הימים מן העשייה המנציחה, מקבלים את ההצגה. ואל כל אלה כל צופה מניב בהתאם לרברים שמציפים לו יותר. אחד יזכר בנפול לירות, אצל אחד תזעור כעס גדול."

שלוש שנים עברו מההצגה הקודמת "זכרונות רור שני בחיק העיר העתיקה". בשנה הראשונה החלו לאסוף חומר, והתנתקו מההצגה הקודמת. בשנה השנייה החלו לבנות את האתר, והתמקרו בעשייה. בתחלה, שנה וחצי עברו בבית לחם והניטאות. משרד החינוך העביר למרכז התיאטרון 50 אלף שקל לצורך ההפקה הנוכחית, הפסטיבל ה-20 אלף. מפעלות דייקונות תרמו כ-5,000 שקל. גם "שמנור" תרם, והיתה גם הכנסה קטנה מאנשים שרכשו כרטיסים מראש. "אתא לא חשבתי הפקה כאבו של המרכז הוא כאבנו, אבל במצב הכספי בו נתונה העירייה, כאשר בהיריאה היא בין תשלום משכורת לעובדי העירייה לבין תמיכה או העברות למוסדות שאינם חלק מהעירייה, התעורפה בורה - עם כל הכאב הכרוך בכך. ברגע שהמצב הכספי שלנו ישתפר ויבאשר זאת, אין ספק שתהיה התמיכה הראייה למפעל התיאטרוני חשוב זה."

### הם בסך הכל אורחים

שי לוי, מנהל החברה לפיתוח עכו: "חברי מרכז התיאטרון צריכים לזכור שהם מתארחים אצלנו. אנחנו לא גובים מהם אפילו שקל אחד עבור השכירות. כשקיצצו בתקציבים שלנו, הולטנו לבקש מהם לשלם עבור המים והחשמל שהם צורכים, חשבנו שזה רק הוגן. אנחנו לא רוצים להרוויח גרוש אחד על גבם, אבל לא ייתכן שהם לא יממנו את צרכיהם בעצמם. בשורה התחתונה, הם חייבים לנו הרבה כסף. מעמדם והשכר שהיהם במקום ירוננו לאחר הפסטיבל."

# עכנו לא רוצה אותם

**רוד מעיין: "עיריית עכו חיבת לנו 200 אלף שקל. ראש העיר, מסיבוחיו, לא מעוניין לתמוך במרכז. בפועל, יותר לא מקבלים כסף כבר יותר מעונה וחצי, והייתי נוכח במעמדים בהם כל מי שהיה אליים יותר במשרדי ראש העיר והגיבור - קיבל. ראש העיר, האם הוא תומך בתיאטרון או לא. אם אינו תומך, שלפחות לא יהיו לנו צפיפות. אנחנו היום משאב בעיר האתר, הבאנו לכאן יותר תיירים מאשר מתחילת התיירות. אני כבר לא מדבר על האמנות ועל כל מה שאנחנו תורמים לעיר. ראש העיר לא יכול להתפאר בהישג של ההפקה וההצגה האחרונה. הישג זה אינו שלו. הוא לא עשה דבר כדי לקדם אותה, ובמקרה הזה הוא לא יכול לקטוף שום פירות".**

כנס ליוזר מרי פרטים, מבטעים שוב הערכה גדולה לפעילות המרכז ותולים את עצירת הכספים במצב הכלכלי הקשה. מקוד אתר, שאינו משפיע מכל טוב, הוא המרכז התיאטרון התחושה הכלכלית היא, שהתבררה עושה כל מה שניתן כדי לגרום להם להתיישב ולעזור. בתחרה לפיתוח מורים שהשתתפו על השחקנים. "החברה לפיתוח משקיעה בכל האתר בשי פוצים", אמר מעיין, "משפצים חומות, גגות, חשמל בכל הנבנים, ובעין בלתי מונית אפשר לראות איך המצב אפילו. צויר יקר שלנו נשחת מהרטיבות, מערכת החשמל היא מתקופת הטוראי לראות איך מנוצח אפילו. צויר יקר שלנו נשחת מהרטיבות, מערכת החשמל היא מתקופת הטוראי הכרוך בכך. ברגע שהמצב הכספי שלנו ישתפר ויבאשר זאת, אין ספק שתהיה התמיכה הראייה למפעל התיאטרוני חשוב זה."

מרכז התיאטרון, שקבע את מושבו בעכו לפני שבע שנים, ידע שנים טובות גם מבחינה כלכלית. המרכז כבר ימי תיאטרון וכפוף לתיירים, תחילת תיאטרון מיוחדות לבתי ספר וימי אמנות לקיי שנות. היו גם סרטאות משחק. האינתיפאדה הכינה קשות כפעילות המרכז והמלחמה הרגה את מה שנותר. עיריית עכו הפסיקה את העברת הכספים עוד הרבה לפני המלחמה, וכך נותרה קופת התיאטרון יריקה. בחצי השנה האחרון חתמו השחקנים על שכר העבודה, חיו מרמי אבטלה ועשו זרות בתנאים קשים. בתקופת המלחמה התראיינו מוני יוסף ל"צפון 1", ופרש המונה קודרת של ייאוש מצד השחקנים של עיר שמתגברת למפעל תרבותי חשוב, של מימסד שאוהב להתנהרר בנוצות ההצלחה של התיאטרון, אבל תכל'ס אינו מסוגל או אינו מעוניין לסייע להמשך קיומו. האופק או נראה מייאש, החשקנים דברו על הצעות ממקומות אחרים ועזיבת העיר.

מאז ולו השתפר המצב בהרבה. מעיין: "כנון שעיריית עכו במצב קשה, אבל נכון גם שהיא לקחה החלטה על עצמה. אני יכול להצביע על כל כך הרבה פעמים, שנכנסנו לראש העיר, הוא קרא לגיבור ואמר 'לן' להם משהו על החשבון והגיבור החלי לרררר אותנו במסלול שבוטפו לא קיבלנו כלום. אז אתה מן השתיים: אי שיש לראש העיר עזרה שנינו ממלא את הוראותיו, או שהוא נותן די לא עשירה."

נהגנו לקבל מהעירייה תמיכה של 30 אלף שקל בשנה. התמיכה הזו לא הגיעה בינוי 1990 וגם לא בינוי 1991. נוסף לזאת, בינוי 90 החליטו להפסיק להעביר לנו את ה-20 אחוז הנשניים לנו מחכונות התיירות של האתר על רכישות הצגות 'מנורת הזמן' לתיירים, ככוח ששומר על 120 אלף שקל בשנה במרכז העירייה של עכו, שברגע התנאים השתנו נוצרו לקרוא לכל הכספים 'תמיכה'. לא חשוב איך קוראים לה. כרגע אנחנו לא מקבלים אגורה, ולפי החישוב שלי - החוב של העירייה כלפנו עומד על 200 אלף שקל. ראש העיר, מסיבוחיו, לא מעוניין לתמוך במרכז. בפועל, אנחנו לא מקבלים כסף כבר יותר משנה וחצי, והייתי נוכח במעמדים בהם כל מי שהיה אליים יותר במשרדי ראש העיר והגיבור - קיבל.

"לא מרגי את אף אחד שאכלנו את כל הסכונותיו, שאני מברתי את האוטו שלי, שיש אצלנו שחקן שיש לו אשה ושני ילדים שהוא צריך לפנס. אני שואל את ראש העיר, האם הוא תומך בתיאטרון או לא. אם אינו תומך, שלפחות לא יהיו לנו צפיפות. אנחנו היום משאב בעיר האתר, הבאנו לכאן יותר תיירים מאשר מתחילת התיירות. אני כבר לא מדבר על האמנות ועל כל מה שאנחנו תורמים לעיר. ראש העיר לא יכול להתפאר בהישג של ההפקה וההצגה האחרונה. הישג זה אינו שלו. הוא לא עשה דבר כדי לקדם אותה, ובמקרה הזה הוא לא יכול לקטוף שום פירות".

כנס ליוזר מרי פרטים, מבטעים שוב הערכה גדולה לפעילות המרכז ותולים את עצירת הכספים במצב הכלכלי הקשה. מקוד אתר, שאינו משפיע מכל טוב, הוא המרכז התיאטרון התחושה הכלכלית היא, שהתבררה עושה כל מה שניתן כדי לגרום להם להתיישב ולעזור. בתחרה לפיתוח מורים שהשתתפו על השחקנים. "החברה לפיתוח משקיעה בכל האתר בשי פוצים", אמר מעיין, "משפצים חומות, גגות, חשמל בכל הנבנים, ובעין בלתי מונית אפשר לראות איך המצב אפילו. צויר יקר שלנו נשחת מהרטיבות, מערכת החשמל היא מתקופת הטוראי לראות איך מנוצח אפילו. צויר יקר שלנו נשחת מהרטיבות, מערכת החשמל היא מתקופת הטוראי הכרוך בכך. ברגע שהמצב הכספי שלנו ישתפר ויבאשר זאת, אין ספק שתהיה התמיכה הראייה למפעל התיאטרוני חשוב זה."

מרכז התיאטרון, שקבע את מושבו בעכו לפני שבע שנים, ידע שנים טובות גם מבחינה כלכלית. המרכז כבר ימי תיאטרון וכפוף לתיירים, תחילת תיאטרון מיוחדות לבתי ספר וימי אמנות לקיי שנות. היו גם סרטאות משחק. האינתיפאדה הכינה קשות כפעילות המרכז והמלחמה הרגה את מה שנותר. עיריית עכו הפסיקה את העברת הכספים עוד הרבה לפני המלחמה, וכך נותרה קופת התיאטרון יריקה. בחצי השנה האחרון חתמו השחקנים על שכר העבודה, חיו מרמי אבטלה ועשו זרות בתנאים קשים. בתקופת המלחמה התראיינו מוני יוסף ל"צפון 1", ופרש המונה קודרת של ייאוש מצד השחקנים של עיר שמתגברת למפעל תרבותי חשוב, של מימסד שאוהב להתנהרר בנוצות ההצלחה של התיאטרון, אבל תכל'ס אינו מסוגל או אינו מעוניין לסייע להמשך קיומו. האופק או נראה מייאש, החשקנים דברו על הצעות ממקומות אחרים ועזיבת העיר.

מאז ולו השתפר המצב בהרבה. מעיין: "כנון שעיריית עכו במצב קשה, אבל נכון גם שהיא לקחה החלטה על עצמה. אני יכול להצביע על כל כך הרבה פעמים, שנכנסנו לראש העיר, הוא קרא לגיבור ואמר 'לן' להם משהו על החשבון והגיבור החלי לרררר אותנו במסלול שבוטפו לא קיבלנו כלום. אז אתה מן השתיים: אי שיש לראש העיר עזרה שנינו ממלא את הוראותיו, או שהוא נותן די לא עשירה."

נהגנו לקבל מהעירייה תמיכה של 30 אלף שקל בשנה. התמיכה הזו לא הגיעה בינוי 1990 וגם לא בינוי 1991. נוסף לזאת, בינוי 90 החליטו להפסיק להעביר לנו את ה-20 אחוז הנשניים לנו מחכונות התיירות של האתר על רכישות הצגות 'מנורת הזמן' לתיירים, ככוח ששומר על 120 אלף שקל בשנה במרכז העירייה של עכו, שברגע התנאים השתנו נוצרו לקרוא לכל הכספים 'תמיכה'. לא חשוב איך קוראים לה. כרגע אנחנו לא מקבלים אגורה, ולפי החישוב שלי - החוב של העירייה כלפנו עומד על 200 אלף שקל. ראש העיר, מסיבוחיו, לא מעוניין לתמוך במרכז. בפועל, אנחנו לא מקבלים כסף כבר יותר משנה וחצי, והייתי נוכח במעמדים בהם כל מי שהיה אליים יותר במשרדי ראש העיר והגיבור - קיבל.

"לא מרגי את אף אחד שאכלנו את כל הסכונותיו, שאני מברתי את האוטו שלי, שיש אצלנו שחקן שיש לו אשה ושני ילדים שהוא צריך לפנס. אני שואל את ראש העיר, האם הוא תומך בתיאטרון או לא. אם אינו תומך, שלפחות לא יהיו לנו צפיפות. אנחנו היום משאב בעיר האתר, הבאנו לכאן יותר תיירים מאשר מתחילת התיירות. אני כבר לא מדבר על האמנות ועל כל מה שאנחנו תורמים לעיר. ראש העיר לא יכול להתפאר בהישג של ההפקה וההצגה האחרונה. הישג זה אינו שלו. הוא לא עשה דבר כדי לקדם אותה, ובמקרה הזה הוא לא יכול לקטוף שום פירות".



רודי מעיין, תיאטרון מחקר



גם על הצלוב לו ויתרו

משקפות את מה שאנחנו סופנים מהשהייה במקום. ועל זה אנחנו לא מבקשים טובות. ראש העיר חיב צמטורף לשישרות כישלונות רבים שיש לו בעיר הזאת."

**תעזבו את עכ?**

"לעזוב זה פתרון מאוד מצוקתי. זה כמו ללכת לביים בתיאטרון פרטוארי, אני מאמין כמה שאני עושה, מאמין שיש לזה כוח. זה חלק קשה, אבל כסר הכל של התקומות. אנחנו מקבלים הערכה, ואני מאמין גם שהייתו בינוי כספי להערכת הווה".

**תפנית לעתיד?**

"המשך הרצה של ההצגה, פתיחת שנת הלימודים בבית'ם שלנו להעשית השחקן היוצג במסגר לימים של משחק בימוי, בינואר הקרוב. יש גם מ"מ"ם לפסטיבל באירופה. יותר מה קשה לומר."